

Poštnina plačana v gotovini.

Cena 2 din

FILM

Leto I.

Ljubljana 15. decembra 1939

Št. 3.

Marika Röck

Ufa

Nekaj važnih nasvetov za dame

GUBE NA OBRAZU

Ne morete doumeti, zakaj se je guba med vašimi obrvmi, ki je bila še nedavno nepomembna črtica — v zadnjem času tako poglobila. In čemu se vam zmeraj bolj pojavljajo gubice ob levem ustnem kotu? Ni treba povedati vaše prave starosti: to ni znak staranja; te nakaze obličja nastajajo drugače. Kadar vas ljudje ne vidijo, ne obvladujete svojega obraza, takrat nehote kažete zamišljen in slabovoljen obraz, da se vam delajo globoke gube po čelu. Pogostoma zatezate nekako zaničevalno levi ustni kot, da se vam nagrbnči vse lice. Od tega se dan za dnem množe gube in gubice na vašem obličju. Upoštevajte ta nasvet: obvladajte se tudi, kadar govorite z ljudmi, ki so vam najbližji. Poskusite odgovorjati na neprijetna vprašanja pred zrcalom. Že čez nekaj dni boste poslej kazali zmerom miren, obvladan obraz — četudi vam bo šivilja sporočila, da ni izgotovila vaše nove obleke, ko se vam je zanjo najbolj mudilo.

VEČNA MLADOST

Danes vam bomo izdali tajno večne mladosti velike igralko Sare Bernhardt. Ta umetnica je prav spoznala, da more posebno mirno, globoko spanje resnično ohraniti njeno mladostnost. Našla je čarobno sredstvo, ki ji je po napornem in vznemirljivem delu v gledališču dajalo tako potrebni počitek, ne da bi bilo narkotično. Dvesto gramov navadne, morske soli je raztopiti v enem litru vrele vode in to vodo je potem precediti skozi gosto tkanino. Ko se ohladi, je dodati pol litra vinskega cveta in 100 g kafe. S to raztopino si je vsak večer omočiti telo z mehko gobo in potem dobro otreti s frotirko. Poskusite tudi vi to sredstvo, ki je Sari Bernhardt ohranilo večno mladost. Že po kratkem času boste opazili, kako globoko in enakomerno je postalo vaše spanje. In zjutraj se vam bo nasmejal v zrcalu spočit in pomlajen obraz...

Vesele praznike!

»GOLDFISCH« NAGRADNI NATEČAJ

»Lepota je premoženje«, pravimo. Lepo in prav. Revija »Film« pa vam daje priliko, da to premoženje, s katerim so Slovenke v veliki meri obdarjene, plodonosno naložite. Vse čitateljnice vabimo na sodelovanje v našem lepotnem tekmovanju, za katero so razpisane lepe nagrade.

POGOJI ZA UDELEŽBO

Vsaka tekmovalka pošlje svojo fotografijo (more tudi več različnih) cele postave na uredništvo revije »Film«, Ljubljana, Vegova ulica 6. Na zadnji strani fotografije naj napiše svoj točen naslov in priloži tisto sliko iz te številke revije, ki ji najbolj ugaja. Vseeno je, če je poslana fotografija amaterska ali izdelana v fotografskem ateljeju.

NAGRADE

1. nagrada: Dobro plačana namestitev za predvajalko modnih novosti in fotografski model tvrdke Goldfisch-Werke, tovarne pletenin v Oberlungwitzu, Nemčija. Nagrajenska bo mogla potovati na stroške tovarne v Nemčijo in nazaj, kot predvajalka mode pa bo nastopala po potrebi v tu in inozemstvu. Ta nagrada ne bo podeljena, če bi se med tekmovalkami ne našla nobena, ki bi ustrezala strokovnim zahtevam tovarne!

2. nagrada: Najmodernejši vzorec obleke iz tovarniške zaloge.

3.—10. nagrada: Originalne fotografije filmskih igrancev in igralk.

Razen prve, bodo vse nadaljne nagrade podeljene v vsakem slučaju.

RAZSODIŠČE

Razsodišče sestavljata dva sotrudnika naše revije in dva zastopnika »Goldfisch« tovarn. Sestalo se bo 10. januarja 1940 in podelilo nagrade. Imena nagrajenih bodo objavljena v 5. številki revije, ki izide dne 15. januarja 1940.

ROK ZA PRIJAVE

Zadnji dan za prijave je 30. december; do takrat mora biti pismo oddano na pošto!

Torej k tekmovanju! Takoj danes, takoj zdaj! Ne čakajte do zadnjega časa. Nikar ne mislite »saj tako nič ne dobim«. Razen velike prve nagrade je še druga, tretja — do desete, ki jih prav tako ni zametavati!

Revija »Film« izhaja 1. in 15. dne v mesecu. Letna naročnina Din 40.—, polletna Din 20.— in se plačuje vnaprej. — Rokopisov uredništvo ne vrača; oglasi po ceniku. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Vegova ulica 6; čekovni račun št. 15.703; telefon št. 27-55. — Izdajatelj in odgovorni urednik Vladimir Kolman, Ljubljana, Vodmatska ulica 19. — Tiska tiskarna »Slovenija, d. z. o. z.«, (predstavnik Albert Kolman).

»FILM«, 15. DECEMBER 1939 ŠT. 3.

Zarah Leander

Življenje Petra Iljiča Čajkovskega

»Simfonija življenja«

V Plemiški palači v Moskvi so zveneale gosli v taktu valčka. Diademi so se lesketali in bleščali v soju tisočerih sveč. Zmerom pogosteje so se vrstili plesi. Ura se je bližala polnoči, še nekaj bežnih trenutkov in maske bodo snete. Zapejivo so se smehljale prenekatero rdeče ustne, obetajoči pogledi so sijali iz temnih oči krasotic. Takoj bodo padle maske — in videlo se bo, za čem so se poganjali. Morda se bo potem vnela ljubezen, ali pa se bo morda končala. Na belih in svetlo-modrih uniformah so se lesketala odlikovanja in zlato vrvičje. Kakor šumenje svile in brokata je valovilo rahlo šepetanje melodije in glasov. Še so maske na obrazih. V globokem naslonjaču počiva žena. Lepa je — neizrečeno lepa. Svetlo rdeči lasje, ki ji valove okrog glave kakor diadem in rahla bledica na licih daje njenim zelenim očem lesk smaragdov. Nemirno razpirajo njene roke pahljačo in vsa njena obvladnost ne more zatajiti skoro bojzaljivega nemira. Njene oči iščejo, begajo po stopnjiščih in ložah, ošinajo plesoče pare in spet strmé v žarenje svetlobe. Ta žena je Zarah Leander v filmu »Simfonija življenja«; soproga neljubljenega moža, dygnjena v sijaj in veličino življenja; obdana z razkošjem, vendar nesrečna. Ljubi komponista Čajkovskega, pomaga mu iz tisočerih težav, ki obdajajo muzika brez sredstev. Pomaga mu k napredku in Čajkovski niti ne ve, komu se mora zahvaliti za vse. Toda ne more se odtrgati od življenja, ki ga živi. Noče k Čajkovskemu in živeti z njim, kajti to bi pomenilo ločitev od udobja in razkošja. Ne, zato se ne more odločiti. Ljubi, trpi in se odreka in ko končno zmaga nad vsem, je že prepozno.

To je nova vloga Zarah Leander. Umetnica nam bo pokazala nov višek svoje umetnosti.

Ime Petra Iljiča Čajkovskega je znano ljubiteljem glasbe po vsem svetu. Ta slavni ruski komponist, obdarjen z božanskim navdihom, vročim srcem, prepolnim mehkega slovanskega čustva in večnega hrepenenja, ki ni bilo nikoli izpolnjeno, je dal ljudem nezabne zvoke, ki so ponesli njegovo ime po vsem svetu.

Toda kakor so bila dela Čajkovskega znana, tako malo se je doslej vedelo o njegovem življenju. Film si je zadal nalogo, da pokaže najznačilnejšo dobo njegovega življenja v okviru njegove glasbe, polne strasti, da bi pričaral na platno samega človeka Petra Čajkovskega. To nalogo si je naredila Ufa in z njo zaposlila režiserja prof. Carla Froelicha. Osebnost slavnega skladatelja je prikazana dokaj idealizirano, nekako tako, kakor si jo ljudje ob njegovi glasbi zamišljajo. Kompozicije dajejo polet vsemu filmu in vrhujejo v zvokih slavne »Patetične simfonije«. To je labodji spev skladatelja in danes se zdi, da je pri njenem ustvarjanju že čutil bližino smrti.

Izvrstni poznavalec ljudi režiser Carl Froelich je dal vlogo Čajkovskega Hansu Stüweju. K ti izbiri je pripomoglo tudi dejstvo, da je Stüwe tudi sam strasten glasbenik in da ima visoko razvito glasbeno občutje, ki je za utelešenje take vloge neobhodno potrebno. Hans Stüwe je tih, vase zaprt človek. Pravi problematik in zmerom se bavi s čim novim. Ob snemanju smo govorili z njim. »Te vloge se veselim,« nam je povedal.

TUDI BREZ SREBRNIH LISIC...

Po sklepu japonskega trgovskega ministrstva in vlade pokrajine Hokkaide na otoku Sahalinu je bila uzakonjena prepoved prodaje kožuhovine polarnih srebrnih lisic na japonskem trgu. Ta dragocena krzna se smejo odslej prodajati le v inozemstvo. Največ teh živali je na Japonskem uplenjenih na Sahalinu (pol otoka je ruskega, pol japonskega). Lansko leto je dosegla produkcija okrog 22.000 kosov, od katerih pa je bilo le nekaj manj kot dva tisoč prodanih v inozemstvo. Srebrna lisica je zelo iskana kožuhovina in radi doteka čim številnejših deviz se morajo Japonke popolnoma odreči temu okrasju.

POSLOVILNI VEČER

Veliki francoski romanopisec Balzac je bil povabljen k večerji. Vse je bilo v najlepšem razpoloženju. Tedaj javi sluga igralko X. Lepa, duhovita dama je slovela po dokaj svobodnem dojemanju ljubezni... Gostitelju, ki je bil v ostalem sam pravi tič, je nemara v zadnjem času kaj nagodla in zato reče Balzacu:

»Povej ji, da odslej občujem le z dostojnimi ljudmi.« Naš pisatelj pa odloži nož in vilice, se dvigne in vzklikne obrnjen k gospodarju:

»Oho, tega nisem vedel, da se danes vsi poslavljamo od tebe.« — Nastal je splošen smeh in igralko so povabili k mizi.

Čudovite dogodivščine iz življenja Brigitte Horney

Nr. 9

Foto: Minerva / Terra

Brigitte Horney in Joachim Gottschalk v filmu »Ti in jaz«

BIGGI STARTA V ŽIVLJENJE

Velika umetnica nemškega filma je po pisatelju Eberhardu Froweinu pripovedovala pestre dogodivščine svojega življenja. Tudi našim čitateljem bodo gotovo ugajali pristrčno pripovedovani dogodki.

Kot otrok sem bila dokaj let v Zuožu v Engadinu, ker sem bila bolna na pljučih. Zmerom sem ležala na soncu in strmela v nebo. Kaj vse sem tačas premislila! Nekoč bom res morala začeti pisati. Za Božič sem v Zuožu nastopila v vlogi angela, starejša od pet let gotovo nisem bila. Bila je sijajna božična igra v švicarskem narečju. Jožefa je igral naš zdravnik; tak je bil videti kakor Viljem Tell. Se danes sem zaljubljena vanj in Viljem Tell mi je bil dolgo časa edino, kar je bilo kaj vrednega na svetu. Moja negovalka pa je igrala Mater božjo, jaz pa angela. To je bilo težko, kar sem se morala naučiti! Na vrsto sem prišla na koncu, tako nekako sem bila kakor moralna poanta v povesti. Obleženo sem imela nočno srajčko in papirnato žarkovje okoli glave, sicer pa sem bila gola. Zapela sem pesemco o detecu v jaslicah, ni bila težka in jo znam še danes. V ostalem je bilo dete v jaslicah moja punčka iz celuloida, toda zato se nisem razburjala. Drugi zdravnik pa je bil v vlogi hudiča. Se danes si predstavljam peklenščke z njegovo podobo in pojavlja se mi vedno, kadar ne morem spati. To je najslabše uspavalno sredstvo na svetu.

Že mnogo dni pred nastopom sem neprestano ponavljala naučene verze in bila sem zelo vznemirjena. Tresla sem se, ko sem morala nastopiti, saj je bilo tako pretresljivo, kar sem morala povedati in besede so bile naperjene proti hudiču, drugemu zdravniku. Tu v dvorani pa so bili zbrani vsi najboljši ljudje iz Zuoža in okolice. Celo iz Samadena so prišli in Samaden je videti kakor velemesto sredi gorovja. Prvi zdravnik je sedel v vlogi Jožefa ob jaslih in bolščal vame. Zamigljalo mi je pred očmi. Žal moram priznati: tam, kjer sem stala, je nastala na tleh mala lužica. To so gledalci skoro opazili in vsa dvorana se je smejala, jaz pa sem

jokaje bežala z odra. Moja negovalka me je vzela v naročje in me tolažila s hvalo pesmice. »Niti sam Jožef ni bil tako dober v svoji vlogi. In tega, kar se ti je pripetilo, je samo on kriv in pa jaz, ker te že prej nisem dala na lonček. Toda v življenju boš morala za to že sama skrbeti zmerom, preden se ti bo kaj važnega pripetilo. To si zapomni!«

Moja mati je potem rekla: »Ta je pametna!« Taka ženska bi morala v svet in marsikatera diplomatska preklarija bi lepše potekala, če bi bili moški tako premišljeni.

*

Kaj bodo ljudje čez dva tisoč let pisali o filmu? Zdaj se nam zdi vse tako samo po sebi umevno. Prej so govorili o novinah kot o sedmi velesili. Katere so bile ostale, sem že pozabila. Očitno se je nekaj premaknilo. Film je nekaj več, oblast ima nad dušami. Umetnik bo po njem nekoč govoril milijardam.

Morda, No, recimo rajši: Upajmo...

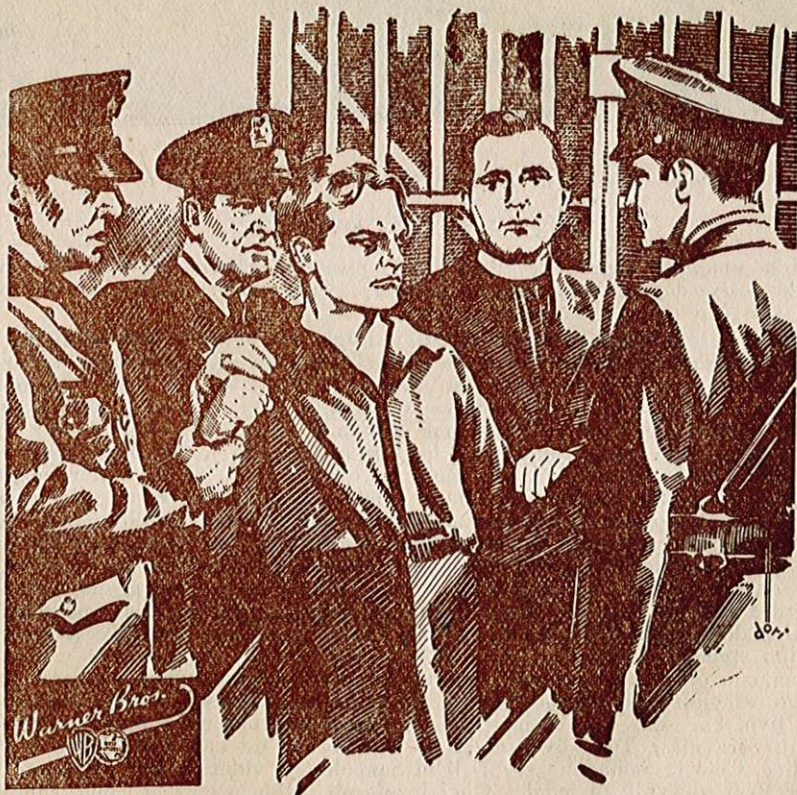
OZDRAVLJENJE

Nedavno se mi je pripetil doživljaj, ki bi se kaj lahko končal tragično, a je vendar vse poteklo po sreči. K meni je prišla mlada, pogumna ženska in takoj sem jo vzljubila.

»Morate mi pomagati,« je začela. »Moj mož je popolnoma zatreskan. Zmerom leta po kinih, samo da vidi vse vaše filme. Pesmi dela o vas. Zamislite si: Tako razsoden in pameten mož! Ne vem kaj početi.« Odgovorila sem, da ga bom kratkim potom ozdravila.

»Moja mati je zdravnica, pripeljite svojega moža k meni.«

Skoro mi je bilo žal. Ceden mož je bil. Toda dobro delo je kakor ogrevajoč konjak. Hodila sem okrog v hlačah in igrala moškega, kar se mi vselej dobro

Iz filma »Angeli temnih obrazov«

Warner Bros

posreči. In mislite si: kadila sem cigaro in mu puhala dim pod nos. Zmerom bolj bled je bil, tudi z mano ni bilo dosti drugače. Vendar mož ni preстал z govorjenjem in morala sem ga poslušati: saj je vendar gledal moje filme in od obilnega poseta kinov so odvisni tudi moji honorarji. Toda, dobra dela naj gredo k vragu! Človek je zmerom krivičen s seboj, ko hoče drugim dobro.

NEKAJ PRIPOMB O ZAKONU

Pogostokrat mislim, kakšna nesreča je, ker nisem poročena. Kaj bi se vse dalo o tem pisati.

Nekatere stvari se dajo prav lepo izmisliti. Bilo bi prav za prav silno veselo. Toda odkje vzeti moža? Mislim namreč »svojega« moža. Nekje na svetu mora nač živeti. Kaj mislite, da bi si mogla predstavljati, da sploh ne obstoja? Filozofijo sem podedovala po očetu, sem namreč nekakšna zmes. Vi tudi, sploh vsi. Toda odkje vzeti moža?

Če bi bila poročena, potem bi bilo z mano takole. Torej doma sem jaz številka 1. Počem jaz skrbim za denar, na može se tako ni dosti zanesti.

»Sijajno!« pravite.

Moj slučaj je žal brezupen. Vprašajte najboljšo ženitno posredovalnico. Povedali vam bodo. »Kaj takega ni na vsem svetu.« Kajti vedeti morate, da bi se moj mož ne poročil z eno, temveč z neštetimi ženskami; sem nežna, ljubezniva, vljudna, potem pa hudobna, razdražljiva, divja in še kaj. Vsakih pet minut se spremenim v drugačen tip. Ubogi mož. Nič ga ne bom več iskala.

GOSPA HUHN IMA SRCE

Imam gospo Huhn, to je najboljša gospodinja našega sončnega sistema. Kuha mi. Zna kuhati preproste jedi, komplicirane zna namreč vsaka in ob njih me mine tek. Toda gospa Huhn ima srce. Ne, tega ne morem napraviti gospe Huhn, da bi se možila proti njeni volji. Sem že itak ugotovila, da se moški silno preceňujejo. Znali so se v življenju zriti na boljši prostor in tam zdaj žde in se ne dajo odgnati.

Toda jutri, gospodje, bo moglo biti že drugače.

Škoda, da se vsega ne more doživeti.

Moja mati pravi: »Nekateri moški mislijo, da je ljubezen kakor centralna kurjava za vklopiti in izklopiti.«

Takšni so možje. Strašno! Človek bi obupal.

NESPORAZUM

Malo znan filmski igralec se je za par ur s svojo soprogo ustavil v Berlinu in se medtem, ko je soproga kupovala v trgovinah, nemirno sprehajal zunaj po pločniku. Nenadoma ugleda nase namenjeno filmsko kamero in ko medtem stopi soproga iz trgovine, ji zakliče:

»Pojdiva, so me že spoznali!« A že pristopi mož s kamero in vljudno spregovori:

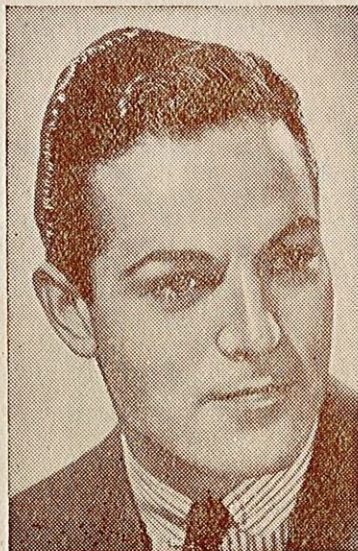
»Vas smem prositi za Vaše cenjeno ime in naslov?«

TEMPO

Richard Strauss, eden iz dinastije velikih glasbenikov, je imel obisk. Neka dama iz Königsberga je na vsak način hotela za poskušnjo peti pred njim. Komaj je odbela prvo arijo do polovice, ji komponist zakliče: »Pojte hitreje!« Tri takte zatem se spet oglosi: »Še hitreje!«

Tedaj pripomni dama: »Ta arija se mora vendar počasi peti; zakaj hočete, da jo pojem tako hitro?« A Strauss dé malomarno:

»Zato, ker boste sicer zamudili vlak.«

Warner Bros

Alan Curtis

Pisane slike iz filmskega mesta Babelsberga

V Ufinem mestu Babelsbergu sta dve kantini. Ena, in ta je najvažnejša, je takoj ob vhodu in v neposredni bližini glavne blagajne. Tam se zbirajo na senčnatem vrtu vsi, ko končajo svoje delo — če imajo v žepu kaj denarja. Denar sicer človeka ne osrečuje, pač pa ga pomirja in zato je v ti kantini dosti manj nervoznosti, nepotrebne naglice, — ki je v ostalem le hudičev izum — ko je Bog dal človeku dovolj časa za vse.

PRAZNI STOL...

Najodličnejši prostor, ki je že z napisom na vratih: »Režija«, označen za nekaj prav posebnega, je shajališče režiserjev in igralcev glavnih vlog, ki tu tudi skupno obedujejo. Najodličnejši v tem odličnem prostoru pa je prazni stol na koncu mize. Pred njim leži na mizi več časopisov in ko bi komu med obedom padlo na misel prebrati iz njih nekaj novic, bi ga natakar Fuchs vljudno, toda prav tako odločno opozoril, da je ta prazni stol pripravljen za Zarah Leander, ki ne vidi rada, da bi kdo pred njo prebral njene časopise. To je morda lastnost, ki je prisvojena milijonom ljudi po vsem svetu. Novice morajo biti sveže, prav dišati morajo še po fiskarski barvi...

V zadnjem delu kantine natakarji ne posnemajo gospodovalnega temperamenta svojega tovariša Fuchsa. Tam drve s težko preračunljivo povprečno brzino med množico kostumiranih in našminkanih ljudi in ko bi jim bilo nekoč dano na voljo naj si poželee karkoli, stavim eno proti tisoč, da bi si vsi izbrali še po en par rok in nog k tem, katere že imajo.

PRED SNEMANJEM

Tu pa tam premešajo gosti z izparinami najrazličnejših jedi pomešani zrak glasni klici, ki jih ni moč preslišati. Tako nekako: »Angeli naj se podvizajo«, se glase, ali: »Licejke si morajo po jedi obrisati ustnice«, in podobno. Na prvi klic se dvigne izza mize kakih deset srčkanih plavalasih postavice, v katerih takoj spoznamo angele (na uho povedano: Ne vemo, če so tudi sicer angeli!) in v zboru kličejo plačilnega. Toda licejke še po klicu čebljajo dalje, kakor bi sploh ne

PREKINJENA TRAGEDIJA

Garrick, največji igralec 18. stoletja je nekoč nastopal v klasični vlogi. Igralca, ki bi imel v zadnjem dejanju predstavljati sla, so kraljevi biriči med predstavo odvedli iz oblačilnice in ga vtaknili v ječo za dolžnike. Režiser si je ruval lase, kajti nikjer ni mogel dobiti človeka, da bi ga nadomestil.

Končno so le oblekli nekega postavljača kulis za sla in ga naučili nekaj besed, ki jih je imel reči na odru. V pravem trenutku so ga potisnili izza kulis, pa je zdrdral naučeni stavek.

Garrick, igrali so namreč Macbetha, pa ga ošine s strašnim pogledom in zagrmí: »Suženj in lažnik!« kakor je zahtevalo dejanje.

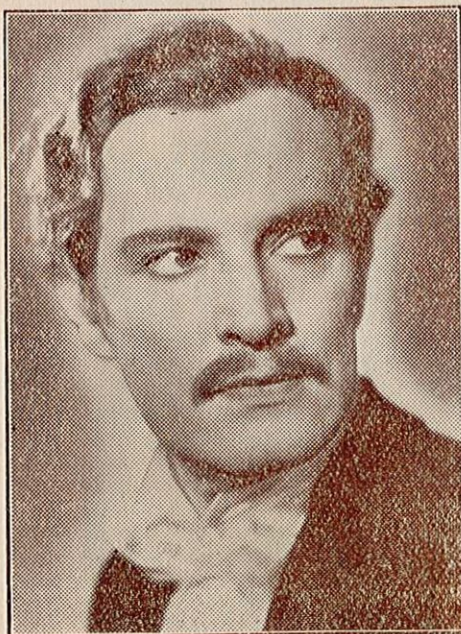
Nesrečni mož se z vprašujočim obrazom ozre okrog sebe in reče:

»Prosim, gospod Garrick, jaz ne vem, če je res ali ne, toda zunaj so mi naročili, naj grem k vam in povem.«

Vse gledališče se je treslo od smeha.

*

Kakor poroča »Aberdeen Journal« je sklenila škotska zveza brivcev povišati tarifo za britje za 20% in utemeljuje to povišanje z dejstvom, da so se obrazi Škotov radi nastopajoče gospodarske krize zelo podaljšali.

Hans Stüwe

Ufa

Warner Bros

Errol Flynn in Olivia de Havilland v tehnikolor-filmu »Nastalo je novo carstvo«

veljalo njim; vendar bi kmalu mogli opaziti, kako si z rutcami skrbno otirajo ustnice in odhajajo v dolgem curku, enake kakor krajcarji v svojih modrih haljicah proti ateljeju. Ves ta vrvež, podoben čarovniškemu zborovanju traja kako uro, dokler ne poteče opoldanski odmor in ob dveh so angeli spet angeli, licejke pa sede v šolskih klopih in strme na pomazano tablo, v ozadju pa brni kamera. V družbi mnogih sodelavcev snemajo glavne prizore za film »Njena tajna«, a vseh trideset »licejk« bo videti na platnu komaj kako bežno sekundo...

Ko izžene vodja snemanja z glasnimi klici še vse preostale ptiče, med njimi tropo pravih Arabcev, je veliki prostor prazen. Prepoteni natakariji se morejo zdaj malce oddahniti, mi pa sledimo Arabcem, ki sodelujejo v filmu »Klic puščave« s Zarah Leander v glavni vlogi. Tu moram pripomniti, da so Arabci v nasprotju z angeli in licejkami popolnoma pristni Arabci, katere je najel režiser Hans Conradi prav za ta film.

FILMSKI KITAJCI IN NESPODOBNOST

Seveda govore Arabci v omenjenem filmu Zarah Leander, če sploh kaj govore, v jeziku, v katerem je film izdelan. Ko smo vprašali režiserja Conradija, če bi ne bilo bolje, da bi Arabci radi večje pristnosti miljeja govorili samo po arabsko, nam je povedal zgodbico o velikem kitajskem filmu, katerega je pred nekaj leti zvrtil s pravimi Kitajci. Režiser je prav radi večje točnosti dopustil, da so Kitajci med seboj govorili po svoje. Posledice niso izostale. Pri slavnostni premijeri novega filma so drugi Kitajci med gledalci, ob najresnejši sceni nenadoma izbruhnili v gromovit smeh. Na vprašanje so pojasnili, da so na platnu govorili izključno o stvarih, ki si jih tudi na Kitajskem le šepetajo na uho. Od tega časa so postali režiserji pazljivejši in tudi Arabci morajo govoriti nemščino, tako da jih je možno kontrolirati kaj sploh govore.

V ateljeju je zgrajen luksuzni hotel z barom in veliko sprejemnico, kakor so hoteli v Kairu, kjer srebljejo dolgočaseni Angleži na ledu ohlajeni whisky.

Gospa Leander sedi s prekrižanimi nogami na kauču in okrog nje je običajni vrvež filmskega ateljeja. Žarometi so naravnani, nenadoma posvetijo in prav tako naglo ugasnejo s kratkim hreskom. Začudeno pogledamo okrog, vsi ti ateljejski ljudje z režiserjem vred so naenkrat začeli govoriti le še šepetaje, kakor bi bili v cerkvi. To pa ne morda radi tega, da bi povzročali manj hrupa, v katerem se tresejo zgradbe ateljejev. Le za čas so utihnili, da bi Zarah Leander ne motili v miru, ki ga izraža njen obraz med snemanjem.

ZARAH LEANDER NE KAZI POSNETKOV

Zarah Leander je zmožna ustvarjati like svoje umetnosti brez pomot in popraviljanja. Če morajo ponoviti kak prizor, to gotovo ni po njeni krivdi, temveč je dostikrat kriva mala napakica, ki jih v dobi kompliciranega zvočnega filma opažamo na tisoče. Zarah Leander je morda najdiscipliniranejša filmska igralka. Režiser Paul Martin ji šepeta svoja navodila in brez vidnega napora jih Zarah posnema s svojo igro. Ničesar ne vprašuje, ne izboljšuje; temveč prav rahlo nikne z glavo in stori kakor ji je rečeno. A kljub temu je prisotna z vsem bistvom. Nič, kar se zgodi okrog nje, ji ne uide.

MORDA ...

V tem filmu so seveda tudi pesmi, ki jih je komponiral Nico Dostal (Nico je slovensko ime Niko in priimek Dostal je pri nas prav pogost, nismo v zmoti, ko trdimo da je zdaj že slavni komponist, ki bi doma ostal neznan in neupošteván, še pred nekaj leti hodil po ljubljanskem tlaku). Med popevkami je chanson »Morda«, ki bo morda postala še silno popularna, kakor so doslej postale vse pesmi Zarah Leander. Zaupali so nam, da komponiranje pesmi za Zarah Leander ni tako preprosta zadeva, toda zato je naloga tem hvaležnejša.

Prav iznenada so spet zagoreli žarometi v ateljeju, nastala je svečana tišina. Molče so nas v ljudno potisnili čez prag, le slišimo, ko reče režiser Paul Martin čisto tiho: »Zarah«. Snemanje se namreč nadaljuje ...

Warner Bros

Iz filma »Kentucky«

Sin pride k očetu: »Prosim za dva dinarja.« — Oče: »Čemu pa spet toliko denarja?« — Sinček: »Rad bi šel gledat orjaško kačo, ki je razstavljena na sejmu.«

Oče nekaj premišluje, potem pa pravi: »To je predrago, ceneje bova naredila. Izkoplji na vrtu glisto, jaz na ti bom posodil svoje povečevalno steklo.«

*

Zaljubljenca se sprehajata, molčita in kar nenadoma se ona oglasi:

»Makselj... Nekaj ti moram povedati...« Fant obstoji kakor ukovan.

»Kaj pa je za božjo voljo?«

Cita rdi do las. »Makselj... jaz imam umetne zobe.«

Njemu je srce spet skočilo nazaj na pravo mesto. »Kar potolaži se, Cita, to že dolgo vem.« pravi olajšano.

Toda Cita zardi še bolj in povese oči. »Da, Makselj .. toda plačani še niso...«

*

Slikarja se srečata. »No, kako gre kaj s tvojo slikarijo?«

»Hvala,« odgovori prvi. »Nimam se pri-
tožiti...«

»Kaj si toliko prodal?«

»Ne toliko.« Malo pomisli in reče: »Uro, prstan, fotoaparati in zimsko suk-
njo.«

Phot. Ufa (1)

Jaspar von Oertzen

Scherl-Ma

Sola filma

FILMSKA AKADEMIJA V UFINEM MESTU

Vsakdo, kogar sumijo kakih zvez s filmom, mora neprestano odgovarjati na vprašanja nadebudne mladeži: »Povejte mi, kako pridem k filmu? Pravijo, da imam talent; vendar se ne vem kam obrniti.« Če se vprašanec izmika odgovoru, je takoj na sumu, da je eden tistih, ki hočejo po vsi sili zabraniti pot v obljubljeno deželo filma, kjer čakajo nadebudneže že ob vhodu s fanfarami in jim je tudi posled postlano z rožicami. Z vprašanji: »Kaj hočete pri filmu? Kaj znate?«, postane človek skrajno nepriljubljen. Mladi mož bi nad vse rad postal risar ko Walt Disney, ker mu njegovo znanje ne zadostuje za pravo umetniško slikanje; drugi bi bil rad filmski avtor, in mu manjkajo le še zveze, da bi se uveljavil. Da ne ve o filmu nič več, kar vidi v kinu, se mu ne zdi važno. O dekletih, ki se čutijo edino poklicane za težavne naloge filmske igralk, rajši molčimo.

ZNATI JE BOLJ POTREBNO KO HOTETI...

Ko opozorimo v takih primerih na potrebo strokovnega znanja in gotove popolnosti, sledi skoro zmerom vprašanje: »Kje se morem tega naučiti?« Odgovor na to vprašanje je bil še nedavno precej težak, čeprav so bili ukaželjni še najboljši med vsemi po filmu hrepenečimi. Tu in tam so sicer bile šole, ki so izobraževale gojence za to ali ono filmsko stroko, toda velikega, vse stroke obsegajočega zavoda še ni bilo. Visoke šole se omejujejo le na teorijo in estetiko ter podobno in so za poklicno izobraževanje brez pomena.

Lani je bila v Berlinu ustanovljena nemška filmska akademija, kjer se bodo mogli izobraževati vsi, ki hočejo k filmu. Ta obsežna strokovna šola je državna ustanova in se nahaja v Babelsbergu — Ufinem mestu. Tjakaj se bodo morali v bodoče podajati vsi resni zanimanci za film, kajti le ta šola bo skrbela za naraščaj v vseh kinematografskih strokah. Kdor bo akademijo absolviral, sicer še ne bo imel nobene pravice računati na položaj pri filmu, toda mogel bo upravičeno upati na uresničenje svojih želj.

Z ustanovitvijo filmske akademije bo menda nehalo splošno razširjeno mnenje, da je treba za film imeti le protekcijo. V resnici pa je bilo vselej treba dosti znati in bo zdaj treba še več.

Z govorom državnega oblastnika ob otvoritvi je bila kinematografija končno tudi uradno priznana za umetnost in s tem priznanjem je bila za zmerom onemogočena nekdanja špekulativnost in diletantizem pri filmu.

32 VRST VIŠJIH FILMSKIH POKLICEV

Kdor ima torej veselje za film, se mora pripraviti na najresnejše delo. Nemška filmska akademija obsega tri fakultete: umetniško, tehnično in gospodarsko. Po predizobrazbi traja šolanje od dveh do štirih let, pač tudi po izbrani stroki in sposobnosti.

Na umetniški fakulteti se bodo izoblikovali igralci, filmski glasbeniki, filmski avtorji itd., arhitekti, grafiki in končno tudi dramaturgi.

Tehnična fakulteta bo izučevala operaterje, zvočne strokovnjake in zvočne tehnike, predvajalce. Potem tehnično osebje v ateljejih, to so razvijalci, rezalci in sestavjalci filma in dr.

Gospodarska fakulteta bo izobraževala vodje produkcije, zastopnike filmskih družb, filmske juriste itd.

Najbrž niste mislili, da je pri filmu možnih 32 raznih poklicev in vendar še niso vsi. Manj pomembni poklici ko tapetniki, kulisarji, mizarji, elektrikarji, potem pisarniško osebje, za katere ni potreba posebnega filmskega znanja, na filmski akademiji seveda niso zastopani.

ŠTIRJE SEMESTRI ŠTUDIJA

Še bolj boste presenečeni če povemo, da obsega učni načrt filmske akademije 274 predmetov, a med njimi le enajst splošnega pomena: o politiki, svetovnem nazoru in umetnosti. Zgodovina filma in splošna filmska veda obsega kak ducat predmetov, potem je spet okrog deset predavanj o kulturnem filmu, filmskih tehnikah in amaterskem ozkem filmu. Svojevrstna so spet predavanja o filmanju na morju, hranjenju filma in o filmski statistiki.

Kdor bi rad postal igralec, mora predelati v štirih letih študija okrog 60 predmetov, prestat in desetine praktičnih vaj in v dveh semestrih delati v ateljeju v poskusnih filmih. Res obsežen program! Par primerov iz njega: literarna in kulturna zgodovina,

narodopisje, glasba, znanost o filmu, izražanje, izgovarjava, stil govorjenja, kozmetika, zgodovina plesa, maskiranje, oblačenje itd. Vaj tudi ni malo: sabljanje, ples, jahanje in še vrsta drugih: gimnastika, odrski ples, dihalna in govorilna tehnika, tuji jeziki, petje itd.

Prav tako obsežen je program za druge filmske poklice in za nekatere je treba še specialne predizobrazbe na primer: kandidat za filmskega gospodarstvenika mora poprej absolvirati trgovsko akademijo.

Zelo važno je, da deluje akademija v vseh strokah v tesni naslombi na prakso. Iz praktikov je tudi sestavljeno skoro vse učno osebje in s praktiki je skoro dnevno predvidenih po nekaj vaj. Preskusni ateljeji akademije se nahajajo tesno ob ateljejih Ufe. Poleg rednih slušateljev bodo dopuščeni k predavanjem tudi izredni, to so ljudje, ki so morda že v kakem filmskem poklicu in se žele še spopolniti ali se bavijo s tehničnimi ali umetniškimi raziskovanji. Ker je akademija v Nemčiji in nemška, je sprejem zvezan z velikimi neprijetnostmi. Tako mora biti vsak slušatelj že dolgo poprej član narodno socialistične stranke itd.

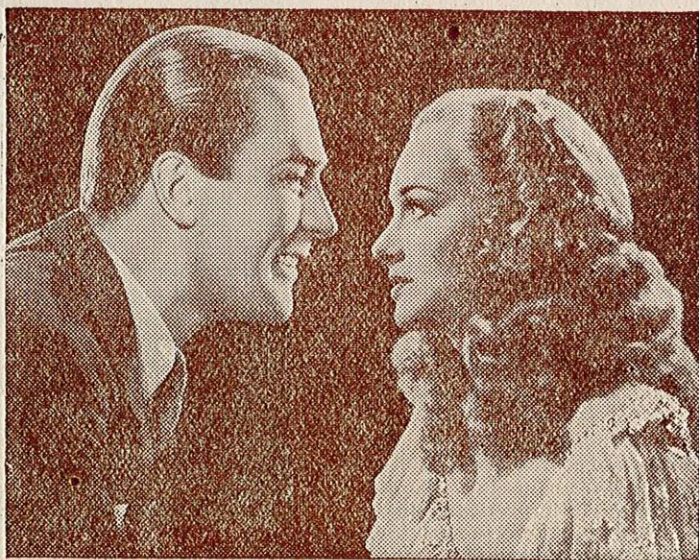
Lastna pokliena svetovalnica preskusi vsakega prijavitelja in katerega tudi odkloni za nekaj časa in mu svetuje, nj si pridobi še manjkajočo izobrazbo. Tudi slušatelji, ki so sprejeti, so skraja tri mesece le na poskušnji, potem pa jih nenapovedano preskusijo, kar odloči o njihovem obstanku na akademiji. Koncem študij sledi glavna diplomska naloga in državni izpit.

Koga bo morda zanimalo, kako je z inozemskimi slušatelji. Teh bo na akademiji le malo, nekaj mest je sicer rezerviranih za inozemce, štipendiste podobnih zavodov, vendar bo sprejem gotovo zelo otežkočen. Dokler je Nemčija v vojni, pa itak ni misliti na šolanje na ti akademiji.

ZA NADARJENE JE ŠOLANJE BREZPLAČNO!

Okrog 100 učencev more za male denarje živeti v akademiji sami. Vsaka soba ima razen navadne opreme še telefon in pisalno mizo. V poslopju pa so še čitalnice, telovadnice in kopalnice. Takse in šolnina, torej brez oskrbnine, znašajo v štirih letih okrog 2500 mark (marka je okrog 13 din). To ni malo, a v primeri z direktnim uvajanjem v praktično delo — kar je namen šolanja — vendar ni preveč. In še nekaj: Nadarjen učenec mora biti oproščen taks in šolnine, če prestane posebno preskušnjo, ki mora pokazati njegov izrecen talent za izbrano stroko. Torej kdor nima posebnega talenta za film, pa se le hoče zriniti k filmu, naj plača, nadarjeni pa se izučujejo zastonj.

»Veliki Don Juan«

B. Aherne in Olivia de Havilland

Mala organistka

ZARAH LEANDER

Izenada je vsepovsod zazvenel nizek, teman glas — nežnega melanholičnega timbra. S pesmijo »Čakam nate« je prešel s filmskega platna, postal takorekoč samostojen; zazvenel iz zvočnikov in gramofonov. Ljubljani, občudovan — posneman in nedosežen je postal pojem dokaj prej, preden je Zarah Leander sama dosegla isto popularnost. Medtem pa sta glas in obličje postala neločljiva.

Pastor Hedberg iz stare cerkvice v Karlstadu, ki leži v lepi, po veliki švedski umetnici Selmi Lagerlöf opevani pokrajini värmlandski, je želel četrtemu svojih šestih otrok vse drugačno življenje, kakor pa otrodo. Toda v mali rdečelasi in svojevotjni deklici je bila težnja za glasbo. Že v zgodnji mladosti se je naučila igrati na orgle in ko so v nedeljah po končani službi božji zazveneli v prazni cerkvi akordi, ne zmeraj pobožnih napevov pod umetniškimi prsti male osebnice, se je dalo sklepati na izredno nadarjenost tega otroka. Doma je bila Zarah Leander poučevana tudi v petju in je že šest let stara dala svoj prvi koncert. Strogi oče ni rad gledal tega počenjanja, ko pa je opazil, s kakšno resnostjo stremi njegova hčerka po napredku, se je vdal in privolil, da se je Zarah izobraževala v petju pri slavni ruski operetni pevki Dori Avgsborg.

Na ovinku z delom za gramofonske plošče je Zarah Leander spoznala najvabljivejše revijske šlagerje. Pridno se jih je vadila, a ni niti pomislila, kako kmalu bo to njeno znanje postalo začetek njene karijere. Znana revijska skupina iz Stockholma je gostovala v Karlstadu in tik pred predstavo je zbolela prva igralka. Direktor je bil v neznanski stiski, ko se je nenadoma javilo pred njim prikupno, visokoraslo dekletce z rdečimi lasmi in kratkim potom reklo začudenemu direktorju, da je pripravljena prevzeti glavno vlogo. V dokaz mu je zapela in zaplesala nekaj glavnih točk. Prevzel je tvegan poskus nadomestiti obolelo igralko s to pogumno in po vsem videzu tudi nadarjeno novinko — in bil je nagrajen s presenetljivim uspehom.

To je bil začetek. Od zdaj je skrbel Ernst Rolf, skandinavski Ziegfeld za izobraževanje mlade nadarjenke. Kmalu je nastopala v velikih revijah in leto dni oduševljevala Stockholmcane z »Veselo vdovco«. Kako obsežne so njene umetniške sposobnosti, dokazuje ugotovitev, da je razen tega zmožna interpretirati tudi Ibsna in Strindberga. V poletju 1936 je prevzela Zarah Leander angažman na Dunaju za Benatzkyjevo opereto »Axel pred nebeškimi vrati«, s tem si je osvojila tudi nemški oder in pot do nemškega filma ni

bila več dolga. Ufa te igralko s tako fotografsko-ugodljivim obrazom in lepim, prav za mikrofonsko primernim altom ni pustila od sebe. Izza njenega prvega filma »K drugim bregovom« ji je publika zmerom rada potrjevala, da je iz male deklice, ki je igrala posvetne pesmi na cerkvene orgle, in revijske zvezde, ki je oduševljala svoje rojake Švede, počasi postala velika tragedinja nemškega filma.

V pisarni je nekdo strahovito kričal. »Kdo pa kriči pri vas?« vpraša sosed.

»Moj tihi družabnik,« odgovori podjetnik.

*

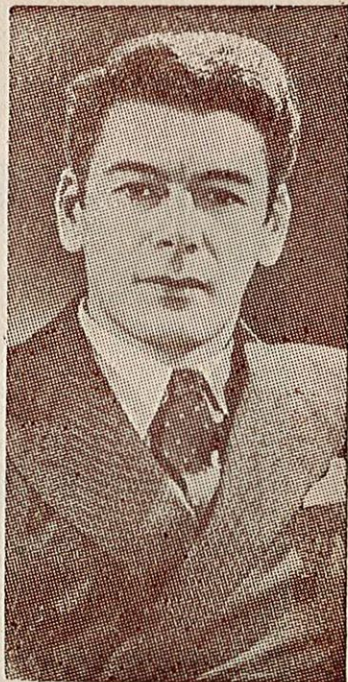
»Današnja mladina se ne zna boriti v življenju,« pripoveduje možak, ki mu še nikdar ni bilo hudega. »Pred pet in dvajsetimi leti sem prišel sam in zapuščeni v Berlin, z eno samo marko v žepu.«

»Kaj? Eno samo marko ste imeli pri sebi...« strme poslušalci.

»Kakor sem rekel, eno samo marko sem imel,« ponovi pripovedovalec.

»Kaj ste vendar mogli začeti s to malenkostjo?«

»Brzjaval sem domov po denar...«

Warner Bros

Paul Muni,

odličen tvorec nepozabnih likov, dela na nekem novem filmu.

ONOSTRANSKO ŽIVLJENJE

Vsako dekle bi se rado poročilo, to je čisto naravno in le tepci se morejo iz te želje norčevati. Novo pa je, da se hočejo poročiti tudi duhovi davno umrlih in to celo brez dovoljenja svojih roditeljev.

Pred dvajsetimi leti je new-yorškemu veletrgovcu Izaku Catonu umrla nadebna hčerka. Sicer je bila stara jedva tri tedne, ko je morala oditi za vedno; toda gospod in gospa Caton sta navdušena spiritista. Tako ni bilo nič presenetljivega, ko se je lepega dne oglasila umrla hčerka in sporočila, da se je naveličala samevanja in se bo poročila s sinom znanega predsednika Pierca. Tako sta se skrbna starša pozanimala za ženina in ugotovila, da je ravno prave starosti za njuno Katie. Samo žal, bil je že davno mrtev; pred leti se je kot dvanajstleten deček smrtno ponesrečil. Toda nič zato, Mister Caton je povabil k sebi nekatere zaklinjevalce duhov, med njimi tudi znanega spiritista iz New-Yorka dr. Mansfelda in ženitovanje se je pričelo. V salonu so pogrnili slavnostno mizo, toda prisotni so smeli gledati le skozi vrata, kakor je velel dr. Mansfeld, ki je prevzel aranžman te čudne prireditve. Res so ugledali, ko je ugasnila luč, za mizo mlado, lepo deklico v belem oblačilu in z vencem na glavi in prikupnega moža v fraku nji. Videlo se je, kako se pogovarjata ko sta gibalala z ustnicami, se smehljala in se tudi sicer ponašala čisto po zemeljsko. Izrekli so jima voščila, vstala sta, se zahvalila in že ju ni bilo več. Bržkone sta odšla na poročno potovanje.

Nekaj dni potem sta prejela srečna starša mlade žene, seveda s posredovanjem dr. Mansfelda, ki je kot hišni spiritist vlekel primerne honorarje —, dehteče pisemce. »Dragi starši!« je stalo v njem. »Danes sem bila, kolikor mi je bilo možno dolgo pri vas in videla sem vaše veselje. Moj mož Benjamin Pierce, njegovi starši, teta Jane in vsi drugi sorodniki vas pozdravljajo. Ko bom imela količkaj časa, vam bom spet pisala. Objemam vaju! Catherine Caton-Pierce.« Kratko, toda iz srca. Seveda — v medenih tednih!

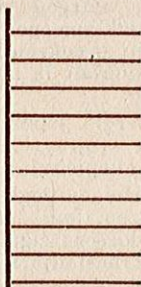
Ta dogodek, ki je seveda izmišljotina različnih zaklinjevalcev duhov, je prinesel kot dejstvo nek ameriški časopis. Njegovi čitatelji zdaj bržkone pričakujejo, da bosta Benjamin in Katie skoro naznanila rojstvo zdravega in krepkega duha — dojenčka.

*

»No, kaj nam veš povedati o kokoših?« vpraša učiteljica. — »Pri nas imamo bele in črne kokoši,« važno odgovori učenka. »Katere pa bolje nesó?« ji pomaga učiteljica. — »Črne,« reče šolarica, »kajti te znajo nesti bela jajca, bele pa ne zmorejo črnih jajc.«

Svetovna moda
Die Mode der Welt
La Mode Mondiale
The World's Fashion
La Moda del Mondo

Damsko perilo
Pletenine
Obalne obleke
Kopalne obleke

(2. nadaljevanje.)

Videl je temne osebe vstajati iz trave, omahovati in padati, — videl je, kako se je izmotal iz klopčiča teles mož ter začel bežati po travniku kakor blazen; neka ženska je vpila ime »Alice! Alice!« — poskušala je vstati, se zgrudila, se plazila po nasipu čez ruševine ter kričala »Alice! Alice!« do ohripelosti... Izpod razbitih in prevrženih vozov so se čuli klici: »Na pomoč! — Joj, joj, pomagajte! Umiram!«

Troje latern je zamigotalo po nasipu, in nekaj moških se je pojavilo.

Tudi Jack se je dvignil, glava ga je bolela, roke so ga skelele, a zavedel se je, da si ni polomil nobenega uda. Skočil je naprej, videl zmes zmečkanih in odprtih kovčkov, med njimi tudi svoj mali ročni kovček, a nepoškodovan. Instinktivno ga je pograbil in stisnil pod pazduho. A že se je iztegnila proti njemu roka in slišal je mrzlično tresoč se glas:

»Za Boga, rešite me!«

In Jack je zalučil kovček od sebe, dvigal z naporom vseh svojih sil razvaline ter vlačil in prenašal ranjence na tratino... Tudi drugi so se mu pridružili, ta z obvezano glavo, drugi šepajoč, tretji še s krvavečo rano na roki.

Reševalno moštvo, telefonično pozvano iz prve čuvajnice, se je pripeljalo v avtomobilih. Prinašalo je nosila in polagalo nanje ponesrečene. Zdravniki so obvezovali ranjence. Par ročnih brizgalnic je gasilo goreča poštna vozova. Ob vsem nasipu je bila reševalna pomoč na živem delu. Prižgali so bakle, da je postalo svetlo.

Jack je utrujen obstal ob stroju. Njegov rilec se je zaril globoko v gramozna tla, a iz njegovega trupa so visele žice in verige, kakor čreva iz predrte živali. Kup usnjatih kovčkov, platnenih torb, iz vrbičja spletenih košar, lesenih zabojev in grmada časopisov, pisem in nakaznic je bil le še črna, tleča in smrdeča zmes.

Za popolnoma razsutima in zgorelima poštnima vozovoma, ki se nista dala več niti razločiti, sta bila odtrgana dva luksuzna voza, last milijonarske »Compagnie de luxe«. Bila sta razklana po straneh, strehi jima je dvignilo kakor pokrova škatel. Prvi voz se je preokrenil na desno ter je obležal na tiru, vise navzdol k nasipu. Urno so odnašali iz njih omedlele dame in od prestrašenosti onemele, smrtno blede gospe.

Drugi voz pa je vrglo popolnoma s tira na nasip, kjer je lahno nihalo, pri tem pa pokal in škripal v svojih vezeh. Vsak hip se je moral razsuti na kosce ali pa strmoglaviti in se prekopicniti z nasipa, ki je hreščal, se rušil in udajal.

Jack je skočil bliže ter pogledal vanj skozi okno, ki je bilo brez stekel. Voz je bil navidezno prazen, toda na okrogli mahagonski mizici je ležala torbica in tik nje se je svetila doza za cigarete! Vrtljivi naslanjač pred mizo se je preobrnil po tleh in tudi drugi naslanjači, mizice, zrcala, posode, slike po stenah so ležale vse križem.

Jacka je oblila zona in v glavi se mu je zvrtilo. Toda le za hip. V naslednjem trenutku se je že zavihтел skozi okno. Zaslišal je za sabo vzkrik ljudi, voz se je zanihal, v vsem njegovem ogrodju je zaškripalo...

Bila je strašna minuta... Če bi se razpadajoči voz premaknil le za centimeter dalje, bi strmoglavil čez pobočje ter s svojim padcem zmel Jacka in vse v vozu.

Jack pa je hlastno pograbil torbico in dozo ter si oboje porinil v žep. Nato se je sklonil pod mahagonsko mizico, dvignil naslanjač ter vzkliknil.

Ležala je na obrazu na tleh. Njeni lasje so se razsuli po obrazu. Je li mrtva ali pa še živi? — Nič ni razmišljal, le objel jo je s svojo desnico, jo zadel čez ramo, pritisnil nase, planil k oknu, se oprijel okvira ter skočil s svojim bremenom koliko možno daleč. Navdušeni klici so ga pozdravili, — a že je zagrmelo za njim, — sunek ob vagon je bil pri odskoku dveh teles premočan — voz se je prekucnil čez nasip ter se valeč po strmini raztreščil v nešteto kosov.

Jack je nesel zlatolasko na mesto, kjer so delovali zdravniki, in jo položil na travo. Takoj je pokleknil zdravnik poleg nje, položil svoje uho na njeno srce in poslušal. In hitro se je zopet dvignil rekoč:

»Živile!«

III. Usoda

Novi vlak je bil podoben razbitemu kakor brat bratu. Bliskal je od rilca svojega stroja do rdečih svetiljk na svojem repu. Godrnjal je iz svojih dinamov in trepetal od zadrževanega žvrljenja in kročene sile, kakor bi se njemu ne moglo pripetiti nič takega, kar se je njegovemu predniku.

Nesreča je povzročila zamudo treh ur. Ko so bili ranjenci obvezani, okrepčani ter spravljeni po vozovih, je bil že dan.

In zopet so začeli drseti kakor po magnetični plošči... Vlak je letel še hitreje kakor prejšnji. Grmel je preko mostov, se dvigal vkreber in švigal navzdol, butal ob tir, treskal žvižgajoč med soteskami ter se podil kakor stekel dalje in dalje, da bi čim prej došel v Chicago.

Jack je bil našel napol prazen voz ter nesel tja mlado damo. Ko se je zavedla, je bila vsa zbegana. Tiho je ihtela in ni nikogar poznala.

Zdravnik ji je dal piti nekaj kapljic močne pijače, a takoj nato je zopet oslabela in zadremala.

»Živčevje je še šibko, toda nič nevarnega ni,« je Jacka tolažil zdravnik. »Mlada je, zdrava in čvrsta. Pustite jo, naj spi! Morda odneha napetost sama od sebe. Če ne, vzemite v Chicagu zdravnika!«

Tako je položil Jack spečo deklico na blazine, jo pokril s svojim plaščem ter ji sedel nasproti.

Poleg njega si je izbrala prostor postarna gospa. Občudovaje je gledala Jacka ter ga ni mogla prehvaliti za junaštvo, s katerim je rešil deklico gotove smrti.

»Moj Bog, če pomislim: tako lepa in mlada — pa bi bila zdajle že mrtva pod razvalinami!« je vzdihovala. »Gospodična — gotovo vaša sestra? — ali pa morda vaša gospa soproga? — niti ne slutim, kaj ste se upali storiti za njeno rešitev. Rečem vam: kar okameneli smo in srce nam je obstalo od groze, ko ste skočili v zibajoči se vlak. Mislila sem, da omedlim, tako sem se tresla za vas... zagotavljam vas, da prav nič ne pretiravam! Zdaj, zdaj se sproži vagon in zdrči navzdol, sem si mislila. Vas pa mora zmečkati in streti kakor jajce! Ko pa ste se pahnili skozi okno, držeči njo čez rame, so mi zalile oči solze in od razburjenja sem kar počenila na tla ter kričala od veselja in sreče. Nepopisno krasno, — da, slikovito je bilo, kako ste korakali s plamenečimi očmi in ponosno vzravnani ž njo v naročju! O Bog, res, še so možje junaški! In »slava«-klici, ki so zagrmeli za vami, so bili pošteno zasluženi.«

Jack je bil preveč utrujen, da bi se mu ljubilo kramljati z zgovorno gospo.

Napol smehljaje, napol nevoljen je odklanjal njeno hvalisanje in da bi obrnil govoričo drugam, jo je sočutno vprašal, se li njej ni nič zgodilo in kako se je vendar rešila brez nezgode.

Toda s tem je otvoril plohi novo zatvornico.

»O, o, z mano se je zgodil pravi, resnični čudež!« je pripovedovala. »Očitno se je pokazala božja milost in prst božji se je mogel takorekoč kar otipati! Le pomislite: ležim na takihle sedežih, lepo stegnjena in udobno zavita v svoj pled... pod glavo zračno blazinico... zmolim svojo večerno molitvico ter se Bogu posebej priporočim za srečno vožnjo... pa zaspim. Spim trdno; ničesar ne slišim, ničesar ne čutim, ničesar ne sanjam... Mirno sem se izročila božjemu varstvu, zato sem pač spokojno spala brez najmanjše bojazni, da bi se mi moglo kaj pripetiti. In vidite, vidite, nisem zaupala zaman! Naenkrat je reklo pod mano nekaj: 'Kvak!' — in ko odprem oči, vidim, da sem preletela vso širino vagona od stene k steni ter padla naravnost na silno debelega in trebušastega mesarja. Vznak je ondi ležal ter spal. Seveda se je prebudil, ko sem mu priletela na trebuh. Samo 'Kvak!' je dejal, a že sva bila oba na nogah ter brez nadaljnega razgovora zbežala za drugimi skozi okno... Zdi se mi, da mi je debeli mesar celo prav prijazno pomagal ležti skozi okno, — toda prav zagotovo res ne vem. To pa vem in sem trdno prepričana...«

Pobožna dama je nato obširno utemeljevala svoje prepričanje, ki ga je Jack spoštoval ter ji ves čas prikimaval, dokler ni prišel iz njegovih napol odprtih ust hropeč in grgrajoč glas, ki je dobro damo prepričal, da njen junaški sosed prav prozaično smrči...

(Dalje prih.)

VELIKI VIRTUOZ PAGANINI

Življenje tega velikega moža naj bi v kratkem pokazal film.

»Paganini fara sentire il suo violino.« S tem kratkim naznanilom je l. 1828 postal italijanski virtuoz prvič čez Alpe. Že nekaj tednov pozneje je bilo njegovo ime evropski pojem za višek virtuoznosti sploh. Kjerkoli so imenovali to ime, so zapadli ljudje v značilno nastrojenje: v največje oduševljenje, pomešano z rahlo grozo! Pripovedovali so o tem umetniku — ne šepetali — vsakršne temne zgodbe. Bil naj bi v zvezi s hudičem, kajti le peklenska zveza bi ga mogla usposobiti za njegovo demonsko prednašanje. Razsodnejši ljudje so vedeli povedati, da je v odnošajih z neko burbonsko princezo, da je bil v ječi radi umora in da nihče pravzaprav ne ve odkje je sploh prišel.

Te in podobne legende so kmalu prešle v mit in vsa Evropa mu je zapadla. Ko je ta tršati mož, ki je z obleko se poudarjal svojo strahotno zunanost, skokoma prišel na oder, je zagrabil publiko groza. Marsikoga je mrzlo spreletelo po hrbtu, ljudi je obšla kurja polt in ni bila redkost, ko so se ženske ob samem pogledu na goslača onesveščale. Kratak predirljiv pogled njegovih temnih oči je zadel poslušalce. Potem je sunkoma dvignil lok in udaril ž njim kakor z bičem po strunah na violini. Skoro zmerom je začel igranje z neizrečeno sladko kantileno.

Gosli so pele globoko melanholično pesem, a še preden so se mogli ljudje popolnoma predati temu mehkeemu občutju, se je že začel peklenski ples. Zdivjal je v stakatih, mojstrski trgajoči zvoki so se vrivali v igro. Potem se je oglasil falset: potem so mu zgrabili prsti za struno G, ki je peklensko zatulila. Med tem divjanjem se je rado pripetilo, da je demonski goslač potrgal nekaj strun s svojih gosli, vrgel lok v kraj in zdivjal s palico iz trstike po preostalih strunah. Očarana in pretresena v vsi notranjosti je publika prisluškovala tem zvokom. Ko je goslač končno odložil lok in sklonil glavo s kljukastim nosom globoko na prsi, se je udril plaz. To ni bilo več le odobravanje, kar je obdalo Paganinija. Vrvež, peklenska gostija in počaščenje hudičevega služabnika. Vsi ljudje, veliki in mali, naivni in pametni, vsi so izgubili ravnovesje.

Niccolo Paganini si je takoj osvojil odločilno priljubljenost, kakor tudi najtežje — zanimanje največjih sodobnikov. V tem času ni bilo v Evropi nobene meščanske hiše, nobenega salona, kjer bi bilo Paganinijevo ime neznano. Schumann ga je imenoval »prevratnega virtuoz« in Goethe je govoril: »Slop plamenov in oblakov. V štedljivem Berlinu so se tepli za vstopnice, katerih najcenejša je stala cela dva tolarja in tako je bilo povsod. Ko je Pa-

ganini leta 1840 na sušici grla umrl, je zapustil svojemu sinu dva milijona zlatih frankov in svetu — vrzel, ki ne bo nikdar več izpolnjena.

Acek in Bacek se srečata. »Ti,« pravi Acek Backu: »Moj osel je bolan; kaj pa si dal svojemu, ko je obležal?«

»Pol litra terpentina,« se oglasi Bacek. »Čez nekaj časa se spet srečata. Acek pravi Backu:

»Oslu sem dal terptina, pa mi je poginil.«

»Moj tudi,« pokima Bacek.

*

»Moj oče se je pa fotografiral,« pove splavec. — »Prava reč,« se zdaj oglasi drug. »Našemu so vzeli prstne odtise.«

*

Neki gospod Y je filmski podjetnik, doseže vse kar želi. Nekoč pa mu je spodletelo, ko se je oglasil pri velikem posmehljivcu B. Shawu.

»Rad bi pridobil pravico za filmanje vaših del.«

Umetnik se je razjezil in reče:

»Meni so podjetniki skrajno nesimpatični; takih pa, ki tržijo z umetnostjo, pa sploh ne morem trpeti.«

Podjetnik se vljudno smehlja: »Ah, mister Shaw, jaz ne prihajam k vam kot trgovec, temveč kot fanatičen častilec vaše umetnosti.«

Toda posmehljivec bruhne: »Tako! To-rej vi ste umetnik? Dobro! Jaz sem potem trgovec in na ti podlagi se pač ne moreva pogovarjati...«

Loretta Young

Nagradna križanka

1	2	3	4	5	6
	7		8		
9	10	11			12
13	14				15
16		17		18	
19		20	21	22	23
24					
25		26		27	28
29	30				31
32		33		34	
35		36			37
	38			39	40
41					

Vodoravno: 1. filmska družba, ki je izdelala film »Juarez«, 7. dva samoglasnika, 8. vzklík, 9. kratica pri podpisih, 11. plovilo, 12. dva zaporedna soglasnika, 13. hrana, 15. kača, tudi del ženske obleke, 16. pripovedna pesnitev, 18. mesto ob Jadranskem morju, 19. se oglašča domača žival, 20. pripadnik izumrlega naroda, 23. nota v solminzaciji, 24. dežela v Južni Ameriki, 25. kratice imena znanega nemškega filmskega igralca, ki nastopa večinoma v komičnih vlogah, 26. stavec, ded, 27. kratice imena zgodovinske osebe (jabolko na sinovi glavi), 29. zver, pri nas že izumrla, 31. praznovanje, slovesnost, 32. krstno ime ruskega igralca, ki nastopa v ameriških filmih, 34. češki ogovor gospoda, 35. pritrtilnica, 36. brusilo, 37. zaporedni črki abecede, 38. staro ime za pivo, 39. skrajni del kopnine, 41. ena velikih vlog Emila Janningsa.

Navpično: 1. nemško krstno ime v slov. pisavi, 2. egipčanski bog, 3. slovenski pianist, 4. izkaz dobrotmetja, potrdilo, 5. kratice imena slov. slikarja, člana Akademije, 6. vrsta instrumentalnega sestavka, 10. oblika vladavine, 12. pokrajina blizu Fruške gore, 14. predlog, 15. dva različna soglasnika, 17. tuj izraz za sam, 18. prevara, 21. ima voznik, 22. Adamovo rebro, 25. prvi del imena velikega filma o Afriki, 28. del človeškega telesa, 30. italijanska pritrtilnica, 31. voznik, 33. Slovence, profesor na neki poljski univerzi, 34. negovan vrt, 38. predlog, 40. kazalni zaimek.

Za pravilno rešitev znova razpisujemo tri nagrade in sicer:

1. nagrada: Roman Rudolfa Kresala »Student Stefan«, vezan v platno. Vrednost nagrade 160 din.

2. nagrada: Ceoletno brezplačno prejetje revije in originalna fotografija filmskega igralca ali igralke, po želji. Vrednost nagrade 100 din.

3. nagrada: Ceoletno brezplačno prejetje revije. Vrednost nagrade 40 din.

Nadaljnih 10 tolažilnih nagrad tvorijo slike filmskih igralcev in igralk. Vrednost posamezne slike 15. din. — Te nagrade

Kupon

za križanko v 3. številki revije »Film«

bodo razdeljene le v slučaju, če prejmemo zadostno število pravih rešitev.

Rešitve je poslali do dne 25. decembra na uredništvo, Ljubljana, Vegova ulica 6 in priložiti na ti strani natisnjeni kupon. Rešitve brez kupona pri zrebanju ne bodo upoštevali.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

Rešitev križanke

Vodoravno: Metropolis, Edo, čir, da, Hindenburg, in, oi, ia, kotlom, oj, Asta, lokal, kopel, sol, Rakar, ranar, nos, sin, sebi, Kisl, trnkar.

Navpično: Mehika, Edinost, ton, oče, Pino, Mlakar, orbi, Idrinja, saga, obok, okepan, Lil, V. S. (Valentin Stanič), oris, planet, rabin, oka, Ir, solo.

To pot smo prejeli skupaj 167 rešitev, toda žal le 23 popolnoma pravih, katere smo mogli upoštevati pri zrebanju nagrad. Žreb je izbral tako-le:

1. nagrada: vse leto bo prejemal revijo brezplačno Miro Godec, zas. uradnik, Zagreb, Savska cesta 54.

2. nagrada: pol leta bo prejemala revijo brezplačno Anica Kosec, dijakinja v Kranju.

3. nagrada: knjigo A. Zischke, Abesinja, prejme Mira Müller, Ljubljana, Bežigrad 4.

Radi prealega števila pravih rešitev nismo mogli razdeliti 10 nadaljnih tolažilnih nagrad, ki so bile razpisane. Reševalcem današnje križanke želimo več uspeha!

IZ UREDNIŠTVA

Odgovori na vprašanja

M. M., S.: Vaši želji v kratkem ustrezemo; kdaj bo film predvajan v Sloveniji, nam ni znano; kinopodjetja namreč smatrajo nameravani program za svojo poslovno tajnost.

K. L., L.: Željeni naslov Vam bomo sporočili pismeno; vendar mislimo, da ne boste uspeli. Prečitajte današnji članek o Filmski akademiji.

A. Z., M.: Novi Trenkerjev film »Der Feuerteufel« je že na sporedu v Nemčiji. Ta film ni planinski, temveč obravnava borbo koroških kmetov proti Francozom. Ker ima izrazito propagandno tendenco, ga pri nas ne bomo videli.

T. R., J.: Življenjepis Vašega ljubljence, kakor ste ga čitali, je občutno sfriziran. Mož ni bil nikak bančni uradnik, temveč delavec v pristanišču. Radi židovskega pokolenja mu je zdaj onemogočeno nastopanje v nemškem filmu. Obrniti se bo brzokno moral v kak drug poklic.

Naslednja številka revije izide za Novo leto, poskrbeli bomo za pestro in zanimivo vsebino! Sporočite nam naslove svojih prijateljev in znancev, ki bi se zanimali za revijo.

Phot Ufa (4)

Scherl-Ma

Marika Röck

igra in pleše v velikem Ufinem filmu »Simfonija življenja«. Režiser Carl Frölich.